

Становище

за дисертационния труд на **Димчо Тодоров Тодоров**
на тема „Класифициране и категоризиране на туристическата материално-
техническа база”,
представен за придобиване на образователна и научна степен доктор по направление
„Науки за земята – География на рекреацията и туризма“

от проф. д-р **Васил Христов Маринов**,
член на научно жури

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд включва 266 стр. основен текст, в т.ч. 22 фигури и 32 таблици, списък на литературните източници с около 80 източника и 9 приложения с общ обем 35 стр.

Структура и съдържание: Структурата на дисертационния труд е логична и позволява цялостното разглеждане на проблема, макар че се наблюдава известна небалансираност в обема на отделните части. Тя включва Увод (7 стр.), четири глави, съответно 1) Теоретични основи на категоризацията (84 стр.), 2) Сравнителен анализ на националните системи за категоризация в избрани страни (47 стр.), 3) Нормативна основа на категоризацията в България (62 стр.) и 4) Анализ и оценка на нормативите в Наредбата за категоризиране, както и Заключение (11 стр.).

Актуалност. Темата е актуална както от научна, така и от практическа (политическа) гледна точка, което се потвърждава от значителния брой изследвания в световната литература и от интензивните дискусии по промените в подхода към категоризацията в България през последните 15 години.

Познаване на проблема и критична интерпретация на литературните източници. Докторантът демонстрира познаване на съществуващата научна литература в областта на категоризацията на настанителната база, особено на български език, макар че интерпретацията на източниците е сравнително ограничена, а в някои случаи – недостатъчно критична.

Вътрешна последователност (съответствие между проблем, цел, задачи и методика на изследването). Дисертационният труд се отличава с ясни и конкретни цели, макар че недостатъчно ясно е посочен адресираният от него научен и/или практически проблем. Задачите са формулирани конкретно и са необходими и достатъчни за постигане на целта. Подходът на докторанта е въз основа на съществуващите теоретични постановки и на анализ на състоянието и тенденциите в развитието на категоризацията в други страни да се оцени съществуващия към 2014 г. модел на категоризация в страната и неговото прилагане и да се направят препоръки за промени и подобрения.

Теоретичен подход и методика. Основна теза в дисертационния труд е че категоризацията на туристическата настанителна база се отличава с динамичен, субективен и селективен характер, което намира проявление от една страна в промените в системите за категоризиране и конкретните изисквания, а от друга – в разнообразието на подходите и изискванията и в трудността за постигане на общоприет модел на категоризиране в световната туристическа практика.

Възприетата методика до голяма степен е подходяща за постигане на целите на изследването. Тя включва анализ на литературни и нормативни източници, както и анкетно проучване. Силно се акцентира на сравнителния анализ (на опита в категоризацията на други страни и на български нормативни актове), както и на историческия подход.

Приложение на методиката. Възприетата методика е приложена като цяло коректно, особено по отношение на анализа на нормативни документи, както и на източниците за опита на други страни. Слабостите са свързани, от една страна, с обхвата и задълбочеността на анализа на съществуващата литература, а от друга – с провеждането на анкетното проучване сред заинтересованите от гледна точка на обхвата на заинтересованите и обема на извадката.

При оценката на дисертационния труд трябва да се подчертае личната ангажираност и съпричастност на докторанта към анализирания проблем и прякото му участие в дискусиите по практическото им решаване в България, което е намерило отражение в редица оценки, представени в дисертационния труд.

Публикации. Основни резултати от изследването са достояние на научната и професионална общност, което се потвърждава от представените 6 публикации, макар че повечето от тях (4) са по-скоро с научно-популярен характер.

Автореферат. Авторефератът отразява съдържанието на дисертационния труд. Слабост е, че в някои случаи не са отразени достатъчни конкретно основните резултати, представени в отделните глави на дисертационния труд (напр. раздел 1.1).

Научни и научно-приложни приноси

Приносите са формулирани стегнато и конкретно от докторанта имат предимно приложен, в отделни случаи и теоретичен характер (обобщаване и систематизиране на съществуващо знание).

Съдържанието на дисертационния труд и на свързаните с него публикации показва, че приносите са дело на докторанта, както изрично е декларирано от него.

Критични бележки и въпроси

Като слабости на дисертационния труд може да се отбележат:

- Сравнително ограничено използване на съвременни теоретични източници, както и резултати от емпирични изследвания по темата; по-специално недостатъчно е разработен проблемът за категоризацията като измерител и регулатор на качеството на настанителната база;
- Ограничено използване на анализи и оценки от други автори за системите за категоризация в други страни и техните промени;
- Недостатъчно прецизно изясняване на понятията „критерии“, „норми“, „нормативи“, „стандарти“ и пр.;
- Недостатъчно убедителни и основани на аргументи и доказателства препоръки;
- Неприемливо или недостатъчно обосновано разграничаване между типизиране (типология) и класифициране (класификация) на настанителната база.

Конкретните ми въпроси към докторанта са:

- Доколко новата наредба за категоризиране на местата за настаняване в България е в съзвучие с направените от докторанта препоръки?
- Какви са шансовете за въвеждане на доброволна или осъществяване от браншови организации категоризация в България и кои са основните пречки за това?

Заклучение

Предложеният дисертационен труд е самостоятелно изследване по научно и практически значим проблем и отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“ от гледна точка на наличието на научни и научно-приложни резултати с оригинален принос. Той потвърждава, че докторантът притежава теоретични знания по специалността и способности за осъществяване на самостоятелни научни изследвания. Въз основа на това предлагам на Димчо Тодоров да се присъди образователната и научна степен „доктор“.

София, 10.09.2015 г.

Изготвил:

(проф. д-р Васил Маринов)